



‘Natuur’

Lesbrief bij de dichtwedstijd

“Gedichten op Muren”

2021-2022

Samenstelling: Ingrid van der Velden

Inleiding

Afgelopen jaar was opnieuw een jaar van maatregelen en een lockdown. Gelukkig was er altijd één plek waar we altijd naar toe konden en mochten gaan: buiten in de natuur. Voor veel mensen is de natuur een plek waar ze rust vinden en genieten.

Helaas staat de natuur ook onder druk, door milieuvervuiling en de klimaatveranderingen. De natuur kan ons dus ruimte en plezier bieden, maar vraagt aan de andere kant ook onze zorg. Welke aspect je ook kiest, je kan er een prachtig gedicht van maken en dit opsturen naar gom@kunstplatformveenendaal.nl.

Want opnieuw organiseert de commissie 'Gedichten op Muren' dit jaar voor de 12^e keer, een dichtwedstrijd in de Poëzieweek. En het thema van deze Poëzieweek is: '**Natuur**'. Om jou op gang te helpen hebben we een lessenserie voor jou geschreven.

O ja, de winnende gedichten van de afgelopen jaren hangen op de muur van de Lantorfabriek aan de Wolweg en op de muur tegenover de Cultuurfabriek. Wil jij graag dat jouw gedicht daar ook komt te hangen...? Stuur dan je gedicht uiterlijk **18 februari** naar gom@kunstplatformveenendaal.nl of lever het in bij jouw docent.

Nog even de spelregels:

Schrijf een gedicht met als thema: **Natuur**

Het gedicht moet tussen de 8-10 regels zijn.

Stuur je gedicht uiterlijk **18 februari** naar gom@kunstplatformveenendaal.nl of lever het in bij jouw docent.

Denk aan je naam, klas en school.

Komt jouw gedicht hierbij te hangen?



Half maart hoor je via jouw docent of je genomineerd bent voor een prijs.

Vanwege de huidige Corona-maatregelen is het voor ons op dit moment nog niet mogelijk om een datum vast te stellen voor de prijsuitreiking.

Genieten van de natuur

Je kan op een heleboel manieren genieten van de natuur: gewoon in de tuin zitten, fietsen in de zon, lekker uitwaaien op het strand, in de herfst door het bos lopen.

1. Wanneer geniet jij van de natuur?
2. Van welk seizoen houd jij het meest?
3. Waar ben jij het liefst: in de stad, op het platteland, in het bos, aan het strand, op het water of..... vul zelf maar in.

Hieronder staan vier gedichten die allemaal gaan over de natuur.

Welk gedicht spreekt jou het meeste aan en waarom?

Neem me mee

Neem me mee, zei de wind

Neem me mee naar het waaien

Neem me mee, zei de molen,

Neem me mee naar het draaien.

Neem me mee, zei het bos,

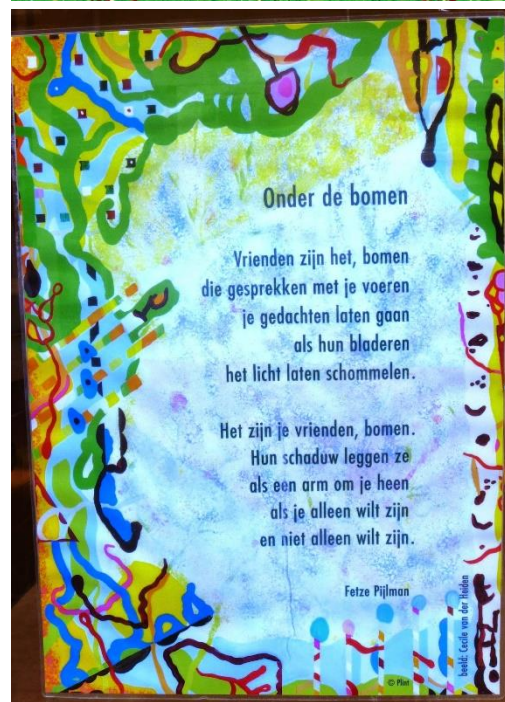
Neem me mee naar de bomen.

Neem me mee, zei ik jou,

Neem me mee naar je dromen

en de rust komt terug.

Robbert-Jan Henkes (2017)



Klimaatpoëzie

Maar misschien maak je je soms zorgen over het klimaat en de natuur? Ook dan ben je niet de enige, kijk maar naar dit filmfragment: [Dear Future Generations: Sorry - YouTube](#)

Dit is Prince Ea, een spoken word-artiest.

1. Wat vond je van dit filmfragment?
2. Kon je alles goed begrijpen?
3. Welke boodschap wordt in dit filmfragment verteld?

Ook Prince Ea is niet de enige die zich zorgen maakt over het klimaat en daarover dicht. Ook in Nederland zijn er klimaatdichters, zij strijden voor een klimaatvriendelijke wereld en gebruiken daarvoor poëzie: [home | klimaatdichters](#)

Hieronder staat een gedicht van één van hen, Meliza De Vries:

Asrest

Meer ruimte heb ik nodig
wanneer ik mij onbeheerst uitbreid door bossen,
vanuit een vulkaan uitbarst, insla als een bliksem

terwijl je in je gebreide trui op een berenvacht zit
in mijn vlammen van de open haard
een ansichtkaart legt:

een poolvos op een lavaveld afgebeeld
omringd door een bloemenmotief
achterop het gemis dat de kantlijn raakt.

Langzaam wen je aan mijn schroeiplekken
op een kleed van imitatiebont: zacht genoeg

om bosbranden te vergeten, krantenkoppen
van gister, de afzender van een kaart.

1. Waar gaat dit gedicht over?
2. Welke regels vind je mooi? Waarom?
3. Zijn er zinnen/woorden/regels die je lastig vindt? Is dat erg?

Hoe je ook denkt over de natuur, de aarde is prachtig, kijk maar: [Earth is Our Home—Let's Protect It | National Geographic - YouTube](#)



Verschillende vormen van gedichten

Denk je dat gedichten schrijven moeilijk is, dat valt best mee. Er zijn verschillende vormen van gedichten. Hieronder staan een paar leuke vormen, probeer ze maar uit.

Een stiftgedicht

Een stiftgedicht wordt gemaakt door met een dikke zwarte stift in een bestaande tekst woorden of delen van woorden weg te strepen.

Vaak worden voor stiftgedichten artikelen uit bijvoorbeeld kranten of tijdschriften gebruikt of een bladzijde uit een oud boek.

Een aantal tips bij het maken van een stiftgedicht zijn:

- Kijk in de tekst of er een zin of woord is dat je mooi vindt of jou raakt.
- Kijk of je nog andere woorden of zinnen hebt die erbij passen.
- Omcirkel die woorden eerst, ga nog niet gelijk stiften.
- Schrijf de woorden die je hebt omcirkeld op een papier, ben je tevreden?
- Als je tevreden bent met de woorden die je hebt gezocht, kan je de andere woorden gaan wegstiften. Dit kan je met één kleur doen, maar je kunt ook meer kleuren gebruiken.
- [Talentenclub: #7 HOE MAAK JE EEN STIFTGEDICHT? - YouTube](#)



Een stapelgedicht



Stapelgedichten zijn korte gedichtjes die je maakt door boeken op elkaar te stapelen.

De titels op de ruggen van het boek zijn dan de regels van jouw gedicht.

Een aantal tips bij het maken van een stapelgedicht zijn:

- Ga voor de boekkast staan en kies een paar boeken uit.
- Leg eerst twee titels op elkaar die wel bij elkaar kunnen passen.
- Kijk daarna verder in de kast, welke titels zouden een leuke aanvulling zijn?
- Maak de stapel niet te hoog.
- Wil je een witregel ertussen? Leg dan een boek omgekeerd op de stapel.
- Maak tot slot een mooie foto van jouw boekenstapel.

Een typografisch gedicht is een gedicht in een bepaalde vorm, bijvoorbeeld een vraagteken, een dier of zoals hieronder:



- denk eerst na over de vorm die je wilt maken.
- Welke woorden passen bij die vorm? Schrijf zoveel mogelijk woorden op.
- Teken de vorm die je het bedacht en schrijf daarna de woorden die erbij passen in de vorm.

Een knipselgedicht is een gedicht dat je maakt van woorden die je zoekt in kranten of tijdschriften en daarna opplakt.

- Verzamel verschillende soorten kranten, tijdschriften, reclamefolders.
- Knip woorden en zinnen uit koppen, advertenties.
- Maak met de uitgeknipte woorden en zinnen dichtregels.
- Wissel kleuren en grootte van de woorden af.
- Ben je tevreden? Plak alles op een vel papier en maak er een foto van.



Een elfje

Een **elfje** is een gedicht van 11 woorden, verdeeld over 5 regels.

De eerste regel heeft 1 woord, de tweede regel heeft 2 woorden, de derde regel heeft drie woorden, de vierde regel heeft vier woorden en de vijfde regel heeft..... 1woord 😊.

Een aantal tips bij het maken van een elfje:

- Neem een ding, dier of mens in je hoofd waarover het gedicht zal gaan.
- Kies een eigenschap dat hierbij past en schrijf in regel 1 dit woord op.
Bijvoorbeeld de kleur, het karakter, de geur, de smaak etc.
- Schrijf in regel 2 in 2 woorden op bij wie of wat die eigenschap hoort.
- Schrijf in regel 3 in 3 woorden op waar het dier/ding/persoon is.
- Stel in regel 4 in 4 woorden een vraag over waar de eerste drie regels over gaan.
- Schrijf in regel 5 in 1 woord een conclusie of een samenvatting

Lastig? Valt best mee, kijk maar hieronder.

*geel
de ogen
in het donker
zijn het misschien kattenogen?
miauw*



Een Google-gedicht

Een **Google-gedicht** is een gedicht dat ontstaat als je een zoekterm in Google invoert. De zoeksuggesties van Google worden jouw gedicht. Kijk maar.



Aan de slag

Hierboven heb je nagedacht over de natuur, klimaatpoëzie en je hebt verschillende dichtvormen gezien. Nu ga je zelf aan de slag.

Wil je zelf een gedicht schrijven over het **klimaat**? Dan kunnen de volgende vragen je helpen:

1. Wat zou jij kunnen doen om de wereld beter te maken?
2. Wat zal er gebeuren als we helemaal niks doen?
3. Hoe ziet jouw ideale wereld eruit?

Denk na over deze vragen en maak een woordweb van jouw antwoorden. Gebruik de woorden uit jouw woordweb bij het maken van een gedicht.

Wil je een gedicht schrijven over de **natuur**? Dan kunnen de volgende vragen je helpen:

1. Wanneer ben je het liefste buiten?
2. Waar ben je het liefste buiten?
3. Welk seizoen vind je het fijnst?
4. Welk weer vind je het fijnst?

Je kan ook eerst afbeeldingen van mooie natuur opzoeken en daar een woordweb bij maken.

Vind je het nog steeds lastig? Kies dan één van de dichtvormen hierboven en ga daarmee aan de slag. Let op! je gedicht moet wel over het thema **natuur** gaan.

Tot slot nog een paar dichttips:

1. Roep emoties op

Gedichten gaan vaak over emoties, denk dus na over welke emoties voor jou bij de natuur horen.

2. Maak gebruik van beelden

Kijk maar in de gedichten hierboven: bomen zijn vrienden die gesprekken met je voeren. In het echt kan het niet, maar in een gedicht mag het wel.

3. Rijmen hoeft niet

Als je wilt dat alle zinnen in je gedicht rijmen, ga je soms krampachtig op zoek naar een rijmwoord, maar dit hoeft dus niet. Je kan ervoor kiezen dat een gedicht niet rijmt. Je kan ook klankrijm gebruiken zoals: **stralende sterren** of **tikkende takken**.

4. Wees origineel

Rozen zijn rood en bloemen vergaan is behoorlijk afgezaagd en al vaak gebruikt (dit noem je cliché). Zoek dus naar woorden of beeldspraak die nog niet zo vaak gebruikt is, of verzin nieuwe woorden. Het gebruik van straattaal kan ook heel origineel zijn.